

Извештај радне групе РНИДС за питања софтвера за регистрацију домена

Дана 07.06.2012. године,

у Београду

ОСНИВАЊЕ И ЦИЉ РАДНЕ ГРУПЕ:

На основу одлуке УО са седнице одржане 31. јануара 2012. године формирана је:
Радна група за питања софтвера за регистрацију домена.

Радна група је формирана у следећем саставу:

1. Станиша Јосић - УО - координатор радне групе
2. Гордана Стевановић – Орион Телеком
3. Владимир Алексић – ЦРИ Домаинс
4. Никола Смоленски - Еунет
5. Душан Панчевац - Панет
6. Бошко Мајданац - АбсолютОК

Придружени чланови РГ:

Томислав Цигановић; Дијана Станојевић – Лоопиа; Страхиња Станковић – Нинет

Радној групи накнадно се уместо Томислава Цигановића прикључио Жарко Кеџић.

Циљ радне групе је да сагледа постојеће стање, сачини листу захтева за измену и допуну постојећег софтвера и до сада нереализованих предлога за измену као и предлога за додавање нових функционалности и / или измена и допуна у софтверу.

Дана 21.2. 2012 године са почетком у 17 часова одржан је први састанак радне групе за питања софтвера за регистрацију домена у следећем саставу:

1. Станиша Јосић
2. Гордана Стевановић
3. Владимир Алексић
4. Никола Смоленски
5. Душан Панчевац
6. Томислав Цигановић

Састанку РГ су као посматрачи испред канцеларије присуствовали Александар Костадиновић и Мирјана Тасић.

Након трећег састанка Никола Смоленски је обавестио остале чланове РГ да неће бити у могућности да учествује у даљем раду и од тада закључно са 07.06.2012 није учествовао у раду РГ, као ни у гласању.

Закључно са 07.06.2012.године, одржано је укупно седам састанака радне групе, а у међуверремену рад на документима се одвијао и преко Теамбокс-а. Једногласно, са 5 гласова, усвојена је:

ЛИСТА ЗАХТЕВА И ПРЕПОРУКА ЗА ИЗМЕНУ И ДОРАДУ ПОСТОЈЕЋЕГ СОФТВЕРА И ДОДАВАЊЕ НОВИХ ФУНКЦИОНАЛНОСТИ

Из досадашњег рада радне групе за софтвер проистекли су следећи захтеви и препоруке:

- *Доступност функционалности преко веб сервиса*
- *Трансфер домена помоћу ауторизационог кода*
- *Увођење поља за поштански код (пак)*
- *Дефинисање скупа података који се уносе за регистранта и административни контакт*
- *Увођење нових поља не сме да утиче на рад са постојећим објектима*
- *Списак ехцепцион-а и еррор кодови*
- *Укидање пакета домена*
- *Промена административно техничког податка за појединачни домен*
- *Брисање домена (исправљање грешака у називу домена)*
- *Поље "ПРЕТРАГА"*
- *Пренос послова на ОР о промени власништва над доменом*
- *Процедура за коришћење баг и тикетинг система у склопу новог софтвера*
- *Освежавање днс у реалном времену*
- *Раздвајање днс функција на два дела*
- *Веб апликација*

Око свих тачака постигнута је сагласност свих чланова РГ.

ДОСТУПНОСТ ФУНКЦИОНАЛНОСТИ ПРЕКО ВЕБ СЕРВИСА

Све функционалности софтвера (постојеће и будуће) треба да буду доступне и преко веб сервиса како би се омогућила већа флексибилност и већи степен аутоматизације у процесу рада са доменима. Претпоставка је да ће овакве измене допринети олакшавању рада ОР-ова, повећању ефикасности рада ОР са регистрантима, што ће уједно омогућити ОР-овима да смање трошкове пословања, поједноставе и појефтиније процесе регистрације, обнове и измене података о доменима - па је за очекивати да ће аутоматизација процеса довести и до повећања укупног броја регистрованих домена.

Такође, препорука ове РГ је да се веб сервиси придржавају постојећих стандарда на том пољу.

ТРАНСФЕР ДОМЕНА ПОМОЋУ АУТОРИЗАЦИОНОГ КОДА

Као једна од неопходних функционалности, што пре мора бити имплементирана могућност трансфера домена путем ауторизационог кода. Посебно наглашавамо да је ово питање већ решавано на претходној РГ за софтвер чији извештај се може видети у прилогу ([ИзвештајРгСофтвере-9-5-2011.пдф](#)) и који може бити добра полазна основа за решавање овог питања. Такође, треба нагласити да је у вези са тим извештајем раније донета одлука УО која се налази у прилогу: ([одлука2011-94-1.пдф](#)), а која до сада није спроведена.

УВОЂЕЊЕ ПОЉА ЗА ПОШТАНСКИ КОД (ПАК)

Постоји потреба да се како у самом софтверу тако и у бази уведе ново поље за регистранте и за друге контакте, у које ће се уписивати поштански број (поштански код). Препорука РГ за софтвер је да се за ово поље не врши валидација уноса податка, по правилима за пак код, односно поштански број, тј. да ово поље не треба да буде обавезан податак. Разлог за то је што поштански број/пак није једнообразан (не пише се исто) свуда у свету, (чињеница: регистрација .рс домена дозвољена је сваком страном лицу), док у неким државама чак ни не постоји поштански број (Дубаи нема поштански број, нити називе улица). У складу са овим, није препоручљиво отежавати процес регистрације домена за регистранте увођењем овог поља као обавезног.

У погледу потребе за статистичким подацима о регистрованим доменима, претпоставка је да нећемо имати велики број регистраната из једне стране државе, те да се број тако регистрованих домена може лако утврдити на основу поља "држава". Поштански број и пак код су тренутно у равноправној употреби, с тим да је још увек већа заступљеност/употреба поштанског броја.

ДЕФИНИСАЊЕ СКУПА ПОДАТАКА КОЈИ СЕ УНОСЕ ЗА РЕГИСТРАНТА И АДМИНИСТРАТИВНИ КОНТАКТ

Предлог РГ за софтвер је да за све контакте (регистрант, админ, технички контакт) унос података буде једнообразан, што тренутно није случај, јер се скуп тражених података за регистранта разликује од оног за административни или технички контакт.

Дефинисани скуп података за све контакте о домену, уносио би се на следећи начин:

- Име и презиме (једно или два поља)
- Пословно име
- Матични број (правно лице) или ЈМБГ (физичка лица) (једно или два поља)
- Пиб (опционо)
- Адреса 1
- Адреса 2 (опционо)
- Место
- Поштански број или код (опционо)
- Телефон
- Фах (опционо)
- Емаил

Препорука РГ је увођење могућности обједињавања објеката са идентичним подацима (више објеката истог регистранта или контакта који имају идентичне податке).

УВОЂЕЊЕ НОВИХ ПОЉА НЕ СМЕ ДА УТИЧЕ НА РАД СА ПОСТОЈЕЋИМ ОБЈЕКТИМА

При додавању нових података за неки објекат (регистрант, лице, домен, днс и сл.) потребно је обезбедити несметан рад са претходно креираним објектима истог типа (креираним при ранијој регистрацији домена).

Пример: Ако додамо поље ПАК или Поштански број за објекат регистрант, потребно је обезбедити да трансфер, регистрација новог домена или све остале радње у којима ће се користити објекат регистрант, функционишу са већ постојећим објектима типа регистрант за које не постоји уписано поље Поштански број.

СПИСАК ЕХЦЕПТИОН-А И ЕРРОР КОДОВИ

Ехцептиони које РНИДС враћа састоје се од људски читљивог текста са описом грешке. Ово је веома корисно за бржи развој, међутим може да прави проблеме у продукцији. Са једне стране, сиров текст грешке се не може проследити крајњем кориснику, јер то може открити рањивост у систему, а треба имати у виду и да не знају сви корисници српски језик. Са друге стране, није zgodно ни на основу сировог текста уочених грешака правити мапирање грешака за кориснике, јер је људски читљив текст у принципу подложен

променама (нпр. исправка грешке у куцању у тексту грешке), а поред тога постоји могућност да се појави нека нова неуочена грешка, што би значило да се такво мапирање мора непрекидно одржавати.

Због наведених разлога потребно је да:

- ✓ Осим људски читљивог текста грешке, свака грешка има и свој кôд, који се у будућности неће мењати
- ✓ Сваки кôд грешке треба да буде документован
- ✓ Веб сервис треба да врати ехцепцион када прими непостојећи параметар у оквиру СОАП захтев

УКИДАЊЕ ПАКЕТА ДОМЕНА

Закључак свих присутних чланова РГ за софтвер на првом састанку јесте да је постојећи модел “попуста” са пакетима домена релативно неприменљив за аутоматизацију процеса регистрације, па га из овог разлога већи број ОР у великој мери не употребљавају уопште или га избегавају. Сматрамо је да ово није добра пракса, па је препорука ове радне групе да се исти укину, а да се за евентуално увођење нових попушта нађе другачији модел, који ће бити једноставнији за имплементацију и примену. Такође, препорука ове радне групе је да се пре евентуалног увођења новог начина попушта за домене, обаве консултације са свим ОР-овима, како не бисмо поново дошли у ситуацију да имамо решење које није адекватно и примењиво у свакодневном раду са доменима. РГ је направила ледеће осврте на добре и лоше стране пакета домена:

ДОБРЕ СТРАНЕ ПАКЕТА ДОМЕНА:

- ✓ Нижа цена пакета домена у односу на појединачну продају РС домена, како за ОР, тако аутоматски и за регистранте
- ✓ Могућност увезивања пакета домена са другим услугама провајдера (адсл, хостинг пакета и сл.) омогућава атрактивнију понуду Провајдера
- ✓ Индикатор одговорног понашања ОР према регистрантима и поштовања уговорених обавеза са РНИДС
- ✓ Продаја пакета домена корисницима могућа је само посредством ОР који су имплементирали ову услугу у свом радном окружењу

ЛОШЕ СТРАНЕ ПАКЕТА ДОМЕНА:

- ✓ Непрецизна статистика укупног броја регистрованих РС домена у системима ОР (базама ОР)
- ✓ Сваки ОР мора да прилагођава увођење пакета домена свом радном окружењу (бази података), јер у већини случајева не постоји јединствени (једнообразни) аутоматизовани принцип рада са појединим статусима пакета домена (брисање пакета захтева мануал моде у аутоматизованом систему ОР)
- ✓ Програмерима ОР је отежан рад при увођењу пакета домена у радно окружење (постојећи систем), јер је увођење пакета специфично за имплементацију (захтева ехтра ангажовање)

- ✓ У пакету домена, ако су домени претходно појединачно регистровани, а накнадно увезивање у пакет, сваки од домена задржава свој датум истека, што је проблематично за даљу администрацију пакета домена (односи се на обавештење корисника, слање профактуре за обнову пакета домена и сл.)
- ✓ Обзиром да већина ОР користи аутоматизоване системе при регистрацији домена (веб сервис) или системе са високим степеном аутоматизације, оваква функционалност пакета домена није препоручљива у свакодневном раду, јер садржи низ великих одступања од стандардног процеса регистрације домена, што даље захтева администрацију пакета домена из Мануал мода, које захтева додатно ангажовање запослених у ОР, а самим тим и повећање трошкова рада
- ✓ Индикатор неодговорног понашања ОР према регистрантима и непоштовања уговорених обавеза са РНИДС
- ✓ Продаја пакета домена корисницима није могућа преко ОР који нису имплементирали ову услугу у свом радном окружењу. Овакве разлике, могу довести у непријатну ситуацију корисника пакета домена који је код једног ОР имао овако дефинисану услугу, док код другог ОР који нема креирану продају пакета домена не може да има тако дефинисану услугу (двоструки стандарди у раду ОР)
- ✓ Трансфер пакета домена код ОР који нема дефинисану продају пакета домена, довешће корисника у обавезу брисања пакета домена код ОР који је испунио обавезу ка корисницима и РНИДС (увођењем пакета домена), како би могао да трансферује домене код новог ОР
- ✓ Дијаметрално супротно понашање ОР, који имају различит приступ према корисницима и РНИДС, ствара лош имиџ оном ОР који је испунио све обавезе прописане уговором о пословању са РНИДС-ом, а који ће у овом случају да услови корисника да плати брисање пакета домена пре него што оде код другог ОР
- ✓ Довођење одговорног корисника и одговорног ОР који прате стандарде рада РНИДС у ситуацију апсурда при пословању и раду са пакетима домена

ПРОМЕНА АДМИНИСТРАТИВНО ТЕХНИЧКОГ ПОДАТКА ЗА ПОЈЕДИНАЧНИ ДОМЕН

(Могућност измене података за појединачни домен - Веб сервис и РсРег апликација)

Тренутно имамо ситуацију да ако се промене подаци за неки контакт онда се аутоматски мењају подаци за све домене са којима је тај контакт повезан. Уместо тога, треба омогућити промену контакта за појединачан и/или више домена, али не и аутоматски за сваки домен који је у вези са контактом који се мења.

БРИСАЊЕ ДОМЕНА (ИСПРАВЉАЊЕ ГРЕШАКА У НАЗИВУ ДОМЕНА)

Није могуће вршити исправку имена домена. Домен може да се обрише по постојећој процедури. Ако се обрише у року од (препоруча РГ је: 7 дана) РНИДС ће рефундирати накнаду за регистрацију домена (препоруча РГ је: укупан износ). Уколико дође до злоупотребе (домаин тастинг) при брисању домена, РНИДС може смањити проценат износа који се рефундира.

ПРОМЕНА НАЗИВА РЕГИСТРАНТА

Први случај: промена назива ентитета регистранта (промена имена или презимена, промена пословног имена).

Други случај: исправка словних грешака у називу регистранта.

У оба случаја ОР сам врши измену назива. У првом случају уз пратећу документацију.

ПОЉЕ “ПРЕТРАГА”

Препорука РГ је да се омогући претрага по свим пољима.

ПРЕНОС ПОСЛОВА НА ОР О ПРОМЕНИ ВЛАСНИШТВА НАД ДОМЕНОМ

Препорука РГ је да се послови промене власништва над доменом пренесу на ниво ОР, те да се укине надокнада за промену власништва над доменом. Регистрант домена подноси захтев за промену власништва над доменом ОР уз достављање сагласности од стране тренутног и будућег регистранта (као до сада, само што не иде РНИДС него ОР). Препорука РГ је да се постојећа документација пренесе у нови систем, а будућа документација углоад-ује у систем РНИДС, осим у случају када је у питању исправка словне грешке у називу регистранта.

ПРОЦЕДУРА ЗА КОРИШЋЕЊЕ БАГ И ТИЦКЕТИНГ СИСТЕМА У СКЛОПУ НОВОГ СОФТВЕРА

Препорука РГ је да се са новим софтвером омогући рад са баг и тикетинг системом и донесу процедуре за ресавање пријављених багова и поднетих тикета.

ОСВЕЖАВАЊЕ ДНС У РЕАЛНОМ ВРЕМЕНУ

Препорука РГ је да се освежавање НС одвија у реалном времену уместо 4 пута дневно као до сада. Имати у виду и услове које ће дати нови провајдер секундарног ДНС-а као и функционисање приликом преласка на ДНСЕЦ.

РАЗДВАЈАЊЕ ДНС ФУНКЦИЈА НА ДВА ДЕЛА

Омогућити посебне функције за унос и измену НС и регистрацију ДНС-а (описано у извештају претходне РГ).

Препорука РГ је да нови софтвер (апликација за овлашћене регистре) буде развијен као веб апликација. Потребно је поједноставити сигурносне механизме за приступ апликацији, а самим тим и имплементацију код ОР. Препорука РГ је да се у новој апликацији не користи ИПСЕЦ, али да се обави тестирање безбедности целокупног система.

Закључак РГ за софтвер

Закључак РГ за софтвер је да је потребно извршити преглед постојећих процедура и правилника и ускладити их или креирати нове у складу са препорукама РГ. Нови правилници и процедуре треба да прате све наведене промене у измењеним процесима рада са доменима.

Кључна препорука РГ за софтвер је да будућа апликација за рад са доменима буде потпуно изједначена у смислу функционалности са Веб сервисом, у свим процесима рада са доменима.

Препорука РГ је да треба утврдити процедуру реализације и имплементације препорука РГ усвојених од стране УО РНИДС. Процедура треба да обухвата све будуће измене или допуне софтвера.

Следећи чланови радне групе својеручним потписима потврђују сагласност са Извештајем радне групе РНИДС за питања софтвера за регистрацију домена:

Станиша Јосић _____

Гордана Стевановић _____

Владимир Алексић _____

Душан Панчевац _____

Бошко Мајданац _____